

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4071/2019
28.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Драган Ђорђевић и Дивна Ђорђевић адвокати из ..., против туженог АД „Електроурежа Србије“ са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Борис Богдановић адвокат из ..., ради поништаја решења и утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4347/18 од 01.08.2019. године, у седници већа одржаној дана 28.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4347/18 од 01.08.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу П1 524/17 од 12.09.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење туженог бр. .. од 09.12.2016. године у целости, и утврђено да је радни однос тужиоца заснован на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време а тужени обавезан да врати тужиоца на рад у року од осам дана од пријема пресуде под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да на име трошкова поступка исплати тужиоцу износ од 157.500,00 динара у року од осам дана од пријема пресуде са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4347/18 од 01.08.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Крушевцу П1 524/17 од 12.09.2018. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Наводима ревизије о недостатку јасних и разумљивих разлога за одлуку о тужбеном захтеву у суштини се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из тачке 12. става 2. наведеног члана која није законски разлог за овај ванредни правни лек (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП). Иако је ревизија изјављена због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, тужени конкретно не наводи ниједну процесну одредбу коју другостепени суд није применио или је погрешно применио, а што је утицало или могло утицати на правилност одлуке тог суда о жалби.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и тужени су закључили три уговора о раду на одређено време ради обављања послова ... на одржавању Први уговор о раду закључен је 27.12.2013. године, за време од 12 месеци - почев од 30.12.2013. године; други уговор закључен је 26.12.2014. године за време од 12 месеци - почев од 10.12.2014. године, а најдуже до 29.12.2015. године и трећи уговор закључен је 29.12.2015. године - почев од 30.12.2015. године, а најдуже до 29.12.2016. године. Тужилац је по тим уговорима на истим пословима код туженог непрекидно радио од 30.12.2013. године до 29.12.2016. године. Решењем туженог од 09.12.2016. године радни однос тужиоца престао је 29.12.2016. године, због протеча времена на које је закључен уговор о раду од 29.12.2015. године.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев. Одлуку о усвајању тужбеног захтева судови су донели применом члана 37. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 24/05 ... 54/09) који је био на снази у време закључења првог уговора о раду на одређено време, када је настао материјалноправни однос из којег је проистекао овај спор. По налажењу судова, тужени је, закључењем више сукцесивних уговора о раду на одређено време, поступао супротно забрани прописаној законом и правилу о временском ограничењу рада на одређено време које не може бити дуже од 12 месеци, и тако вршио злоупотребу права којој се не може пружити правна заштита.

По налажењу Врховног касационог суда, правилно је одлучено о тужбеном захтеву.

Између странака је 30.12.2013. године заснован радни однос на одређено време, уговором о раду од 27.12.2013. године. У време закључења тог уговора био је на снази Закон о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 24/05 ... 54/09) којим је у члану 37. став 1. било прописано да се радни однос заснива на време чије је трајање унапред одређено када су у питању сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла које траје одређено време и слично, за време трајања тих потреба, с`тим што тако заснован радни однос непрекидно или с`прекидима не може трајати дуже од 12 месеци. Према ставу 2. и 4. истог члана, под прекидом из става 1. тог члана не сматра се прекид рада краћи од 30 радних дана, а радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време ако запослени настави да ради најмање пет радних дана по истеку рока за који је заснован радни однос.

У току тог уговора ступио је на снагу Закона о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 75/14). Новелираном одредбом члана 37, поред осталог прописано је: да се уговор о раду може закључити на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1); да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става првог, на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2); да се прекид краћи од 30 дана не сматра прекидом из става 2. (став 3); да ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама тог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6). Означена одредба примењује се на уговоре о раду на одређено време које су странке закључиле 26.12.2014. године и 29.12.2015. године.

Из изложеног следи да су у току трајања уговора о раду на одређено време закљученог 27.12.2013. године ступиле на снагу измене и допуне Закона о раду које су на другачији начин уредиле радни однос на одређено време и услове за његов преображај у радни однос на неодређено време.

У таквој ситуацији примењују се правила о временском важењу закона. По тим правилима, нови закон има ретроактивно дејство када другачије регулише у време старог закона већ свршене (реализоване) уговорне и вануговорне (законске и друге) правне ситуације. За случај трајних правних ситуација „у току дејства“, које постоје делом у време важења старог а делом у време важења новог закона, нови закон се, у принципу, непосредно примењује (непосредна примена новог закона) на још „несвршена факта“, почев од дана његовог ступања на снагу. На „свршена факта“ примењује се стари закон, како у погледу вануговорних тако и уговорних трајних правних ситуација, ако из закона не следи што друго. У случају када је уговорна правна ситуација „у току дејства“ регулисана диспозитивним, а не императивним нормама новог закона, треба применити стари закон и у време важења новог закона (продужено дејство старог закона) ако се то не противи друштвеним интересима или ако новим законом није друкчије одређено.

У конкретном случају, између странака закључено је више уговора о раду на одређено време (сукцесивни уговори) који се сматрају једним уговором о раду. Дакле, ради се о несвршеној уговорној правној ситуацији „у току дејства“ која је регулисана императивним нормама Закона о раду. Због тога се, у смислу изложених правила непосредно примењује Закон о изменама и допунама Закона о раду, и то од дана његовог ступања на снагу (29.07.2014. године).

Следствено томе, временско трајање уговора о раду на одређено време ограничено је на 24 месеца. Од дана ступања на снагу новелираног Закона о раду па до дана престанка радног односа (решењем туженог од 09.12.2016. године), тужилац је код туженог радио на истим пословима непрекидно дуже од 24 месеца. То је супротно члану 37. став 1. измењеног Закона о раду и зато је, у смислу става 6. тог члана,

наступила правна фикција да је радни однос заснован на неодређено време - да се радни однос на одређено време преобразио у радни однос на неодређено време. Последица тога је ништавост решења туженог о отказу уговора о раду, донетог због протекла времена на које је радни однос заснован.

Имајући изложено у виду, иако су нижестепени судови погрешно применили члан 37. Закона о раду - без измена које су ступиле на снагу 29.07.2014. године, на шта се основано указује ревизијом туженог, одлука о тужбеном захтеву је правилна са становишта непосредне примене новелираног Закона о раду, у смислу правила о временском важењу новог закона на трајне уговорне правне ситуације „у току дејства“.

Због непотпуно утврђеног чињеничног стања ревизија се не може изјавити, осим у случају из члана 403. став 2. ЗПП који се у овом спору није остварио (члан 407. став 2. ЗПП).

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић